- SENAT -

Broj: 01-28-57/19

Sarajevo, 25. 09. 2019. godine

Na osnovu članova 50. i 130. stav (2) tačka g) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 33/17), člana 59. tačka g) i člana 138. Statuta Univerziteta u Sarajevu, a u vezi sa odredbama člana 3. stav (3) Pravilnika o postupku predlaganja, ocjene, usvajanja novih i izmjena postojećih studijskih programa i nastavnih planova i programa na Univerzitetu u Sarajevu, uz prethodno mišljenje Službe za nastavu od 04. 09. 2019. godine i Odbora za upravljanje kvalitetom od 16. 09. 2019. godine, Senat Univerziteta u Sarajevu je, na 34. redovnoj sjednici održanoj 25. 09. 2019. godine, donio slijedeću

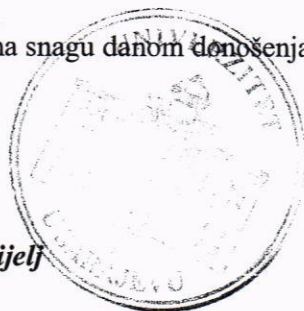
ODLUKU**I**

Usvajaju se izmjene i dopune nastavnih planova i programa na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu za studijsku 2019/2020. godinu, kako slijedi:

- doktorski studij iz matične oblasti germanistika „Njemački jezik i njemačka književnost u kontekstu medijske kulture“
- doktorski studij iz lingvistike
- doktorski studij iz lingvističke bosnistike.

II

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

REKTOR
Prof. dr. Rifat Škrijelj

Dostavljeno:

- Filozofskom fakultetu
- ☉ Službi za nastavu
- U dokumentaciju Senata
- Arhivi

Broj: 03-09/146

Datum: 05. 07. 2019. god.

Univerzitet u Sarajevu
Filozofski fakultet
Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik

PRIJEDLOG

Doktorski studij lingvističke bosnistike

(Elaborat s nastavnim planom i programom)

Sarajevo, 2019.

1. Opravdanost studija

Bolonjski proces i reforma univerzitetskih studija podrazumijeva kontinuirani studijski program, tj. nastavak studiranja nakon okončanja drugoga ciklusa studija i stjecanja diplome MA. Zato se na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik kao redovni studijski program u trajanju od tri godine organizira Doktorski studij lingvističke bosnistike.

Polazeći od činjenice da su narasle naučne i stručne potrebe za produbljivanjem znanja iz lingvističke bosnistike, Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu kao središnja naučna i nastavna ustanova koja se bavi bosanskim jezikom organizira Doktorski studij lingvističke bosnistike. Spomenuti studij jedini je studij te vrste u svijetu.

Stalne reforme koje se vrše u sistemu obrazovanja u BiH neupitno ukazuju da je iz oblasti lingvističke bosnistike potreban veći broj doktora nauka koji bi mogli realizirati nove programske sadržaje kao i stručnjaka koji bi se ozbiljno uključili u proučavanje bosanskoga jezika. Potrebe za doktorima nauka iz lingvističke bosnistike stalno rastu, između ostaloga i zato što je potrebno osigurati kadrovsku obnovu na domaćim i inozemnim univerzitetima na kojima se izučava bosanski jezik. To su također razlozi koji opravdavaju ovakav profil doktorskoga studija.

Osnovni ciljevi Doktorskoga studija lingvističke bosnistike jesu značajno pojačanje napora i angažmana mladih bosnista na naučnoistraživačkom radu u oblasti bosnistike koji će dovesti do bitnog obogaćenja naučnih spoznaja o bosanskome jeziku i lingvistici općenito. Osim toga doktorski studij pomoći će i u zadovoljavanju veoma izražene potrebe da se nova znanja i vještine primijene prije svega u obrazovnom procesu u BiH (u osnovnim i srednjim školama i na univerzitetima), ali isto tako i u drugim sferama društvenog života.

Doktorski studij lingvističke bosnistike otvoren je za studente iz Bosne i Hercegovine, ali i za studente iz drugih zemalja u kojima se lingvistička bosnistika već studira kao posebno naučno područje.

2. Naziv i vrsta studija

Naziv studija: Doktorski studij lingvističke bosnistike (u daljnjem tekstu studij).

Naučno područje (oblast) studija: humanističke nauke; polje: nauka o jeziku i književnosti (filologija); grana: bosnistika (bosanski jezik).

3. Nosilac studija

Nosilac studija: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik, Franje Račkoga br. 1, Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Nosilac studija posjeduje sve prostorne, tehničke i druge kapacitete potrebne za izvođenje studija s predviđenim brojem kandidata (4–10).

4. Vijeće studija

Studijem rukovodi Vijeće doktorskoga studija, koje čine (abecednim redom prezimena): prof. dr. Halid Bulić, prof. dr. Refik Bulić, prof. dr. Remzija Hadžiefendić-Parić, dr. Adnan Kadrić, prof. dr. Alen Kalajdžija, prof. dr. Lejla Nakaš, prof. dr. Mirela Omerović, prof. dr. Ismail Palić i prof. dr. Amela Šehović. Predsjednik je Vijeća prof. dr. Ismail Palić, koji rukovodi Vijećem i obavlja poslove voditelja studija.

Vijeće studija rješava sva pitanja koja se odnose na organizaciju i tok studiranja te predlaže odluke koje donose Vijeće Filozofskoga fakulteta i Senat Univerziteta u Sarajevu, a u vezi su sa studijem (komisije, donošenje odluka o produženju rokova, izmjeni mentora i sl.).

5. Akademske reference nastavnika angažiranih na studiju

Na izvođenju studija angažirani su sljedeći nastavnici (abecednim redom prezimena):

Halid Bulić, doktor lingvističkih nauka, vanredni profesor Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu na oblasti savremenog (standardnog) jezika i lingvistike;

Refik Bulić, doktor lingvističkih nauka, redovni profesor Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Tuzli na užoj naučnoj oblasti lingvistike;

Remzija Hadžiefendić-Parić, redovni profesor Pedagoškoga fakulteta Univerziteta u Bihaću na oblasti lingvistike i savremenog bosanskoga jezika;

Adnan Kadrić, doktor lingvističkih nauka, naučni savjetnik na Orijentalnom institutu Univerziteta u Sarajevu;

Alen Kalajdžija, doktor lingvističkih nauka, viši naučni saradnik na Institutu za jezik Univerziteta u Sarajevu (Odjeljenje za historiju jezika), vanredni profesor na Fakultetu za humanističke nauke Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru na oblasti lingvistike;

Lejla Nakaš, doktor lingvističkih nauka, redovni profesor Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu na oblasti historije bosanskoga, hrvatskoga i srpskog jezika;

Mirela Omerović, doktor lingvističkih nauka, vanredni profesor Pedagoškoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu na oblasti bosanskoga, hrvatskoga i srpskog jezika;

Ismail Palić, doktor lingvističkih nauka, redovni profesor Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu na oblasti bosanskoga, hrvatskoga i srpskog jezika;

Amela Šehović, doktor lingvističkih nauka, redovni profesor Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu na oblasti savremenoga (standardnoga) bosanskoga, hrvatskoga i srpskog jezika.

6. Troškovi studija

Ukupna školarina za šest semestara iznosi 12.000,00 KM (dvanaest hiljada konvertibilnih maraka) po kandidatu. Školarina se plaća prije početka svakog semestra, i to: 3.000 KM za prvi semestar, 3.000 KM za drugi semestar, 1.500 KM za treći semestar, 1.500 KM za četvrti semestar, 1.500 KM za peti semestar i 1.500 KM za šesti semestar.

7. Uvjeti upisa na studij

Na studij se mogu upisati kandidati koji imaju naučno zvanje magistra lingvističkih nauka čiji je magistarski rad iz oblasti bosnistike te kandidati koji su završili I i II ciklus studija bosanskoga jezika i književnosti naroda Bosne i Hercegovine s prosječnom ocjenom koja nije niža od 8 (osam) i u jednom i u drugom ciklusu studija, ili koji su završili II ciklus jednopredmetnoga studija bosanskoga jezika s prosječnom ocjenom koja nije niža od 8 (osam).

Ako kandidati ne ispunjavaju uvjet o prosječnoj ocjeni s kojom su završili studij, na studij se mogu upisati ako imaju objavljena četiri rada u naučnim časopisima koji se nalaze u relevantnim bibliografskim bazama ili preporuku tri profesora s I ili II ciklusa studija, a na prijedlog Vijeća doktorskog studija.

Precizni kriteriji za upis kandidata bit će utvrđenim posebnim aktom (pravilnikom).

8. Struktura, organizacija i nastavni plan i program studija

Studij traje šest semestara (tri godine). U prva dva semestra (u prvoj godini) izvodi se nastava. Nastavni predmeti podijeljeni su na obavezne i izborne. Obavezni je samo jedan predmet u prvom semestru, a svi su ostali izborni. Izborni kolegiji raspoređeni su po izbornim predmetima i semestrima i biraju se u skladu s tim.

U preostala četiri semestra (dvije godine) kandidati se bave naučnoistraživačkim radom te prijavom, izradom i odbranom doktorske disertacije.

U drugi i treći semestar mogu se upisati samo kandidati koji su osvojili najmanje 20 bodova u prethodnom semestru. U četvrti, peti i šesti semestar mogu se upisati kandidati koji su osvojili svih 30 bodova u prethodnom semestru.

U četvrtom, petom i šestom semestru kandidat je obavezan obavljati redovne sedmične konsultacije s mentorom.

A. Plan studija

1. godina

1. semestar

Red. br.	Naziv predmeta	Šifra predmeta	Status predmeta	Sati u semestru	Bodovi
1.	Temeljne lingvističke discipline	FIL BOS 611	obavezni	30 (P) + 30 (S)	10
2-3.	Razvoj bosanskoga jezika	FIL BOS 630	izborni	30 (P) + 30 (S)	10
	Bosanska redakcija staroslavenskoga jezika	FIL BOS 631		+	+
	Savremeni bosanski jezik	FIL BOS 661		30 (P) + 30 (S)	10
	Sintaksa i semantika padeža	FIL BOS 662			
Ukupno:				90 (P) + 90 (S)	30

2. semestar

Red. br.	Naziv predmeta	Šifra predmeta	Status predmeta	Sati u semestru	Bodovi
1-3.	Jezik alhamijado literature	FIL BOS 632	izborni	30 (P) + 30 (S)	10
	Jezik usmene bošnjačke književnosti	FIL BOS 633		+	+
	Dijalekatska baza književnoga bosanskog jezika	FIL BOS 651		30 (P) + 30 (S)	10
	Leksikologija i frazeologija bosanskoga jezika	FIL BOS 663		+	+
	Sintaksa i pragmasemantika složenih struktura	FIL BOS 664		30 (P) + 30 (S)	10
	Literarna pragmatika	FIL BOS 691			
	Analiza diskursa	FIL BOS 692			
Ukupno:				90 (P) + 90 (S)	30

2. godina

3. semestar

Red. br.	Naziv aktivnosti	Šifra aktivnosti	Status aktivnosti	Sati u semestru	Bodovi
1.	Prijava projekta doktorske disertacije	FIL BOS 799	obavezna	400	30
Ukupno:				400	30

4. semestar

Red. br.	Naziv aktivnosti	Šifra aktivnosti	Status aktivnosti	Sati u semestru	Bodovi
1.	Odbrana projekta doktorske disertacije	FIL BOS 799	obavezna	200	10
2.	Naučnoistraživački rad	FIL BOS 799	obavezna	500	20
Ukupno:				700	30

3. godina

5. semestar

Red. br.	Naziv aktivnosti	Šifra aktivnosti	Status aktivnosti	Sati u semestru	Bodovi
1.	Izrada doktorske disertacije	FIL BOS 899	obavezna	600	25
2.	Prijava radne verzije doktorske disertacije	FIL BOS 899	obavezna	100	5
Ukupno:				700	30

6. semestar

Red. br.	Naziv aktivnosti	Šifra aktivnosti	Status aktivnosti	Sati u semestru	Bodovi
----------	------------------	------------------	-------------------	-----------------	--------

1.	Predstavljanje i odbrana radne verzije doktorske disertacije	FIL BOS 899	obavezn a	350	15
2.	Odbrana doktorske disertacije	FIL BOS 899	obavezn a	350	15
Ukupno:				700	30

BROJ SATI NASTAVE U TOKU STUDIJA: **360**
 BROJ SATI NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA U TOKU STUDIJA: **2500**
 UKUPNO SATI U TOKU STUDIJA: **2860**

UKUPAN BROJ BODOVA U TOKU STUDIJA: **180**

NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD

Iz oblasti naučnoistraživačkog rada koji je povezan s temom doktorske disertacije kandidati su obavezni do kraja četvrtog semestra prikupiti ukupno 20 bodova, što mogu učiniti na temelju jedne ili više sljedećih aktivnosti:

- rad na naučnoistraživačkom projektu (uz pisani izvještaj o postignutim rezultatima): 10 bodova
- učešće na naučnoj (lingvističkoj) konferenciji s izlaganjem: 10 bodova
- učešće na naučnoj (lingvističkoj) konferenciji bez izlaganja (uz detaljan pisani izvještaj o sadržaju konferencije): 5 bodova
- objavljeni rad (iz područja lingvistike):
 - izvorni naučni rad: 20 bodova
 - pregledni naučni rad: 10 bodova
 - prikazi, osvrta i stručni radovi: 5 bodova

Ispunjenje obaveza iz područja naučnoistraživačkog rada vrednuje, prihvata i registrira supervizor, odnosno mentor kandidata.

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

A. Program studija

Šifra predmeta: FIL BOS 611	Naziv predmeta: Temeljne lingvističke discipline		
Ciklus: treći	Godina: prva	Semestar: prvi	Broj ECTS bodova: 10
Status: obavezni predmet	Ukupan broj sati: 4 Opcionalno razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja: 2 Seminar: 2		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduvjet za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj je predmeta sistematsko ovladavanje temeljnim pojmovima i pojavama fonologije, morfologije, sintakse, semantike i pragmatike kao lingvističkih disciplina.		
Tematske jedinice:	Fonetika: osnovni pojmovi i pojave. Fonologija: osnovni pojmovi i pojave. Morfologija: osnovni pojmovi i pojave. Sintaksa: osnovni pojmovi i pojave. Semantika: osnovni pojmovi i pojave. Pragmatika: osnovni pojmovi i pojave.		
Ishodi učenja:	<p>Znanje: doktorandi poznaju propisanu relevantnu literaturu; upoznati su s temeljnim pojmovima i pojavama iz oblasti fonetike, fonologije, morfologije, sintakse, semantike i pragmatike; znaju glavne teorijsko-metodološke pristupe u opisu i tumačenju pojava koje pripadaju pojedinim disciplinama.</p> <p>Vještine: doktorandi su osposobljeni teorijski i kritički promišljati pojmove i pojave iz oblasti temeljnih lingvističkih disciplina; primijeniti usvojena znanja u naučnim istraživanjima bosanskoga jezika i služiti se primjereno odabranom lingvističkom metodom.</p> <p>Kompetencije: doktorandi samostalno elaboriraju osnovne pojmove i pojave u oblasti fonetike i fonologije, morfologije, sintakse, semantike i pragmatike; analiziraju i tumače osnovna pitanja iz fonetike i fonologije, morfologije, sintakse, semantike i pragmatike bosanskoga jezika; samostalno provode bosnistička istraživanja iz oblasti temeljnih lingvističkih disciplina; prosuđuju i ocjenjuju bosnističke radove iz oblasti temeljnih lingvističkih disciplina.</p>		

<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Nastava iz ovog predmeta izvodi se u obliku predavanja i seminara. Predavanja se izvode kombiniranim nastavnim metodama usmenog izlaganja i dijaloga. U okviru seminara pripremaju se i prezentiraju odabrani članci ili poglavlja iz šire literature o kojima se kritički i argumentirano raspravlja. Također se provode tematski usmjerena istraživanja uz primjenu odabrane lingvističke metode. U nastavi se koriste sva dostupna audiovizualna nastavna pomagala.</p>																
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:</p>	<p>Rad doktoranada prati se kontinuirano i dodjeljuju se bodovi za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra te na završnom ispitu nakon završetka semestra, i to prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="495 819 1417 1043"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost na seminaru</td> <td>60</td> <td>60%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni pismeni ispit</td> <td>40</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost na seminaru	60	60%	3.	Završni pismeni ispit	40	40%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)														
1.	Aktivnost na seminaru	60	60%														
3.	Završni pismeni ispit	40	40%														
Ukupno: 100 bodova			100%														
<p>Literatura²:</p>	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akmajian, A., R. Demers i dr. (2010), <i>Linguistics: An Introduction to Language and Communication</i>, Cambridge, Massachusetts, London: The MIT Press 2. O'Grady, W., M. Dobrovolsky i M. Aronoff (1997), <i>Contemporary Linguistics: An Introduction</i>, New York 3. Halliday, M. A. K. (2003), <i>On Language and Linguistics</i>, ed. by Jonatan J. Webster, Vol. 3 in the Collected Works of M.A.K. Halliday, London, New York 4. Trask, R. L. (2005), <i>Temeljni lingvistički pojmovi</i>, prev. B. Perak, Zagreb 5. Crystal, D. (1997), <i>The Cambridge Encyclopedia of Language</i>, 2nd edition, Cambridge <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Crystal, D. (1997), <i>A Dictionary of Linguistics and Phonetics</i>, 4th edition, Oxford, Massachusetts Odden, David John, Colin Yallop i Janet Fletcher (2006), <i>An Introduction to Phonetics and Phonology</i>, Oxford: Blackwell 2. Lieber, Rochelle (2016), <i>Introducing Morphology</i> (2nd ed.), Cambridge: Cambridge University Press 3. Koeneman, Olaf i Hedde Zeijlstra (2017), <i>Introducing Syntax</i>, Cambridge: Cambridge University Press 																

¹ Strukturnu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 3 od 3

	4. Riemer, Nick (2010), <i>Introducing Semantics</i>, Cambridge: Cambridge University Press 5. Birner, Betty J. (2012), <i>Introduction to Pragmatics</i>, Wiley-Blackwell

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL BOS 630	Naziv predmeta: Razvoj bosanskoga jezika		
Ciklus: treći	Godina: prva	Semestar: prvi	Broj ECTS bodova: 10
Status: izborni predmet	Ukupan broj sati: 4 Opcionalno razraditi distribuciju sati po tipu: 30 + 30 Predavanja: 2 Seminar: 2		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduvjet za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta jeste da se opiše dinamički razvoj bosanskog jezika kroz različite društvene, kulturne i političke prilike u prizmi specifičnih oblika formiranja književnog jezika dvaju tipova bosanskog književnog jezika u srednjovjekovlju, zatim u domenu interferentnih odnosa knjižnojezičkih tradicija žanrovske polivalentnosti u okvirima osmanske faze razvoja te procesa formiranja standardnog jezika u drugoj polovini 19. st. i specifičnih obilježja svojevrsne jezičke politike u vrijeme austrougarske uprave.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none">1. Bosanska redakcija stsl. jezika – definiranje, korpus, jezičke i paleografske crte2. Starobosanski jezik – definiranje, korpus, jezičke i paleografske crte3. Jezički izraz krajišničke pismosti – korpus, kancelarije4. Franjevačka literarna tradicija – autori, jezičke crte i franjevačka koine5. Alhamijado literatura – jezik, grafija; koine i manir6. Jezik usmene književnosti – žanrovi i stilsko jezičke formacije; eoska formula i folklorna koine7. Počeci službene upotrebe bosanskog jezika – problemi standardizacije		
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Usvajanje novih saznanja u oblasti bosnijske historije književnog jezika, posmatrano u kontekstu teorije predstandardnih idioma bosanskog jezika.</p> <p>Vještine: na osnovu stečenih znanja studenti će moći samostalno izgrađivati svoju vlastitu percepciju u važnosti razumijevanja historije bosanskog književnog jezika te će moći dalje razvijati i prepoznavati probleme koje će sami otkrivati.</p> <p>Kompetencije: Studenti će biti u stanju samostalno donositi naučne zaključke vezano za obradu nastavnih jedinica te će moći to svoje znanje primijeniti ne samo u daljem prijenosu znanja, nego i u domenu primjene naučnih teorija na vlastita istraživanja, primjenjujući odgovarajuću metodologiju, komparirajući je s ostalim segmentima istraživanja i znanja do kojih su došli kroz predmet.</p>		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja s pripremljenim prezentacijama na odgovarajućem materijalu tj. izvorima; istraživački radovi, debatiranje, diskusije, seminari i radionice.		

**Metode
provjere
znanja sa
strukturuom
ocjene³:**

Rad studenata prati se kontinuirano i dodjeljuju se bodovi za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra te na završnom ispitu nakon završetka semestra, i to prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost na nastavi	10	10%
1.	Aktivnost na seminaru	40	40 %
3.	Završni pismeni / usmeni ispit	50	50 %
Ukupno: 100 bodova			100%

Literatura⁴:

Obavezna:

1. Kalajdžija, Alen: *Refleksi jata u bosanskom alhamijado pjesništvu. Ikavski poetski manir*, Institut za jezik, Sarajevo, 2013.
2. Kuna, Herta: *Bosanska srednjovjekovna književnost*, Forum Bosnae, Sarajevo, 2010.
3. Kuna, Herta: „Udio franjevačke književnosti XVIII vijeka u stvaranju literarnog jezika zapadnog sh. područja“, *Književni jezik*, 3-4, Institut za jezik, Sarajevo, 1972.
4. Nakaš, Lejla: *Jezik i grafija krajišničkih pisama*, Slavistički komitet, Sarajevo, 2010.
5. Solak, Edina: *Rasprave o jeziku u Bosni i Hercegovini*, Institut za jezik, Sarajevo, 2014.

Dodatna:

1. *Jezik u Bosni i Hercegovini* (zbornik radova), Institut za jezik, Sarajevo, 2005.
2. Kalajdžija, Alen: “Počeci službene upotrebe bosanskog jezika”, *Književni jezik*, 27/1-2, Institut za jezik Univerziteta u Sarajevu, 2016.
3. Nakaš, Lejla: *Bosanska ćirilična pisma*, Forum Bosnae, Sarajevo, 2011.
4. Nakaš, Lejla: *Paratekstualnost u bosanskoj srednjovjekovnoj književnosti*, Forum Bosnae, Sarajevo, 2019.
5. Šator, Muhamed: *Bosanski / hrvatski / srpski jezik u Bosni i Hercegovini do 1918. godine*, Fakultet humanističkih nauka, Mostar, 2003.

³ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

⁴ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL BOS 631	Naziv predmeta: Bosanska redakcija staroslavenskoga jezika		
Ciklus: treći	Godina: prva	Semestar: prvi	Broj ECTS bodova: 10
Status: izborni predmet	Ukupan broj sati: 4 Tokom semestra 30 + 30 Predavanja: 2 sedmično Seminar: 2 sedmično		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduvjet za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ovaj kolegij ima za cilj dublje upoznavanje pisane kulture u srednjovjekovnoj bosanskoj državi. Koristan je studentima koji biraju temu doktorske disertacije iz razdoblja srednjovjekovne pismenosti. Na temelju znanja koja se stječu na ovom kolegiju studenti će moći filološki obrađivati srednjovjekovne bosanske tekstove, a također će se upoznati s primjenom savremenih metoda u oblasti historije jezika.		
Tematske jedinice:	<u>Predavanja</u> Na predavanjima se predstavlja gramatička struktura bosanske redakcije staroslavenskoga jezika. Studenti se upoznaju s kritikom teksta i svrhom izrade kritičkog aparata. Na seminarima se tekstovi analiziraju na paleografskoj i lingvističkoj razini, transliteriraju se i usklađuju sa savremenim jezikom. <u>Seminar</u> Priprema i pismena elaboracija odabranih tema iz literature te njihovo javno prezentiranje. Organiziranje i vođenje radionica.		
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti stječu znanje o tekstnoj kritici; teorijska znanja o bosanskoj redakciji u kontekstu slavenske srednjovjekovne rukopisne tradicije. Vještine: Poznavanje područja rada i metoda koje se koriste u tekstnoj kritici: izrada i upotreba kritičkog aparata. Kreiranje i interpretacija novih znanja kroz originalno istraživanje. Pisanje naučnog rada prema profesionalnim standardima. Kompetencije: Kreiranje i vrednovanje novih činjenica u naučnim istraživanjima na polju filologije, razvijanje samostalnosti u primjeni filoloških načela u istraživanju rukopisa. Argumentirati mišljenje te odbraniti stav u raspravi s drugim istraživačima (prezentirati i obrazložiti rezultate istraživanja). Osmisliti znanstveno istraživanje u polju filologije. Analizirati i vrednovati nova i specijalizirana teorijska znanja metode.		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, prezentacije, istraživački rad, diskusija i radionice.		

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene⁵:

Rad studenata prati se kontinuirano i dodjeljuju se bodovi za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra te na završnom ispitu nakon završetka semestra, i to prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost na seminaru	40	%
2.	Završni pismeni ispit	60	%
Ukupno: 100 bodova			100%

Literatura⁶:

Obavezna:

- Alekseev, A. A. (1999) *Tekstologija slavjanskoj bibliji, Sankt-Peterburg*, dostupno na: <http://ksana-k.narod.ru/Book/alekseev/02/index.html>.
- Evangelie ot Ioanna v slavjanskoj tradicii*, izd. A. A. ALEKSEEV i dr., Sankt-Peterburg 1998.
- Evangelie ot Matfeja v slavjanskoj tradicii*, red. A. A. ALEKSEEV, Sankt-Peterburg 2005.
- Horálek, K. (1954) *Evangeliáře a čtveroevangelia: Příspěvky k textové kritice a k dějinám staroslověnského překladu evangelia*, Praha.
- L'vov, A. S. (1966) *Očerki po leksike pamjatnikov staroslavjanskoj pis'mennosti*, Moskva.
- Mihaljević, M., Šimić, M. (2013) Preslavizmi u hrvatskoglagoljskim tekstovima, u: Turk, M. (ur.) *A tko to ide?, Hrvatski prilozi XV. međunarodnom slavističkom kongresu*, Hrvatska sveučilišna naklada – Hrvatsko filološko društvo, Zagreb, 11–23.
- Vakareliyska, C. M. (2008) *The Curzon Gospel, Vol. I: An Annotated Edition; Vol. II: Linguistic and Textual Introduction*, Oxford University Press.
- Žagar, M. (2007) *Grafolingvistika srednjovjekovnih tekstova*, Biblioteka Theoria, Matica Hrvatska, Zagreb.

Dopunska:

- Nikoljsko evanđelje, 14–15. stoljeće, Biblioteka Sir Chester Beatty, Dublin, W147. Izd.: Daničić, Đ. (1864): *Nikoljsko jevanđelje*, Državna štamparija, Beograd.

⁵ Strukturom bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

⁶ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Četveroevangelje iz Zbornika Hvala krstjanina, 1404. godine, Biblioteca dell'Universita, Bologna, Cod. 3575b. Izd.: Kuna, H., Gošić, N., Grabar, B., Jerković, V., Nazor, A. (1986): Hvalov zbornik (faksimil, transkript i komentar), Svjetlost – Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo.

Četveroevangelje iz Mletačkog zbornika, 14. stoljeće, Biblioteca nazionale Marciana, Venezia. Faksimilno izd.: Pelusi, S. (1991): *Novum Testamentum Bosniacum Marcianum*, Centro Veneto Studi e Ricerche sulle Civiltà Classiche e Orientali Giunta Regionale del Veneto, Studio Editoriale Programma, Padova.

Čajničko četveroevangelje: bosanski rukopis s početka 15. stoljeća, izd. Ramić-Kunić, E. (2017), Institut za jezik, Posebna izdanja, knjiga 26, Sarajevo.

Divoševo evanđelje – početak 14. st., Crkva sv. Nikole u Podvrhu kod Bijelog Polja na Limu, Crna Gora, izd. Nakaš, L. (2018), Institut za jezik, Posebna izdanja, knjiga 33, Sarajevo.

Bosansko četveroevangelje: Sofijski odlomci, izd. M. Kardaš, M. (2018), Forum Bosnae 80.

Nakaš, L. (2018) *Paratekstualnost u bosanskoj srednjovjekovnoj književnosti*, Forum Bosnae 83–84.

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL BOS 661	Naziv predmeta: Savremeni bosanski jezik		
Ciklus: treći	Godina: prva	Semestar: prvi	Broj ECTS bodova: 10
Status: izborni predmet	Ukupan broj sati: 4 Opcionalno razraditi distribuciju sati po tipu: 30+30 Predavanja: 2 Seminar: 2		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduvjet za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje kandidata sa jezičkostrukturnim pojavama u vezi s kojima u savremenoj bosnistici postoje različiti ili suprotstavljeni stavovi, uspoređivanje stanja u literaturi sa stvarnim stanjem u savremenom bosanskom jeziku i deskripcija stvarnog stanja.		
Tematske jedinice:	<p><u>Predavanja</u></p> <p>Inventar fonema, struktura sloga.</p> <p>Riječ (definicije, odnos prema manjim i većim jedinicama), vrste i podvrste riječi, hibridne vrste riječi (status glagolskih pridjeva...).</p> <p>Gramatičke kategorije (pridjevski vid, status dvojine, komparacija priloga...), glagolski oblici (nepotpune paradigme, pasiv, različite upotrebe...).</p> <p>Valencija (riječ se na granici predikata i dopune...), karakter pojedinih dijelova rečenice (dopune, dodaci, predikatski apozitiv, složeni predikat, apozicija).</p> <p>Vezna sredstva (veznici, junktori, konektori), vrste i sastav složenih rečenica (granice koordinacije i subordinacije, mogućnost koordinacije predikata u prosto rečenici...).</p> <p>Tekst.</p> <p><u>Seminari</u></p> <p>Na časovima seminara studenti će imati izlaganja o odabranim temama koje su opisane u gramatičkoj literaturi i predstavljati rezultate vlastitih istraživanja.</p>		
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Nakon uspješno završenog predmeta student će moći kompetentno analizirati, opisivati i objašnjavati problematična pitanja koja se tiču strukture savremenog bosanskog jezika.</p> <p>Vještine: Nakon uspješno završenog predmeta student će moći širiti stečeno znanje i primjenjivati ga u praksi.</p>		

	<p>Kompetencije: Nakon uspješno završenog predmeta student će moći sam uočavati neistražene pojave u strukturi savremenog bosanskog jezika i primjenjivati stečeno znanje za vlastita originalna istraživanja.</p>																
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Nastava se izvodi u obliku predavanja i seminara. Predavanja se izvode kombiniranim nastavnim metodama usmenog izlaganja i dijaloga uz upotrebu multimedijalnih sredstava. Na časovima seminara studenti prezentiraju rezultate vlastitih manjih istraživanja ili analiziraju rezultate tuđih istraživanja predstavljenih u široj literaturi. U navedenim oblicima nastave kombiniraju se metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora, metoda objašnjavanja, metoda pokazivanja. U nastavi se koriste različita multimedijalna sredstva.</p>																
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene⁷:</p>	<p>Rad studenata prati se kontinuirano i dodjeljuju se bodovi za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra te na završnom ispitu nakon završetka semestra, i to prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="498 949 1417 1173"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost na seminaru</td> <td>60</td> <td>60%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Završni pismeni ispit</td> <td>40</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost na seminaru	60	60%	2.	Završni pismeni ispit	40	40%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)														
1.	Aktivnost na seminaru	60	60%														
2.	Završni pismeni ispit	40	40%														
Ukupno: 100 bodova			100%														
<p>Literatura⁸:</p>	<p>Obavezna</p> <p>Brozović, Dalibor (1972), "O alofonskoj problematici u hrvatskoj ortoepiji (Fonemi i alofoni u standardnome hrvatskosrpskom jeziku)", <i>Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru</i> 9/6, 5–23.</p> <p>Bulić, Halid (2015), "Dual u savremenom bosanskom jeziku", <i>Pismo</i> XIII/1, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 9–42.</p> <p>Jahić, Dževad, Senahid Halilović, Ismail Palić (2000), <i>Gramatika bosanskoga jezika</i>, Dom štampe, Zenica.</p> <p>Marković, Ivan (2010), <i>Uvod u pridjev</i>, Disput, Zagreb.</p> <p>Palić, Ismail (2019), <i>Gramatika, semantika i pragmatika rečenice</i>, Institut za jezik Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.</p> <p>Pranjeković, Ivo (2013), <i>Gramatička značenja</i>, Matica hrvatska, Zagreb.</p> <p>Silić, Josip, Ivo Pranjeković (2005), <i>Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta</i>, Školska knjiga, Zagreb.</p> <p>Stevanović, Mihailo (1974), <i>Savremeni srpskohrvatski jezik II</i>, Naučna knjiga, Beograd.</p> <p>Stevanović, Mihailo (1975), <i>Savremeni srpskohrvatski jezik I</i>, Naučna knjiga,</p>																

⁷ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje više organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

⁸ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno više organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st. 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Beograd.

Dopunska

Belaj, Branimir, Goran Tanacković Faletar (2014), *Kognitivna gramatika hrvatskoga jezika (knjiga prva): Imenska sintagma i sintaksa padeža*, Disput, Zagreb.

Belaj, Branimir, Goran Tanacković Faletar (2017), *Kognitivna gramatika hrvatskoga jezika (knjiga druga): Sintaksa jednostavne rečenice*, Disput, Zagreb.

Bulić, Halid (2011), *Iz morfologije i sintakse savremenog bosanskog jezika*, Slavistički komitet, Sarajevo.

Bulić, Halid (2016), *Teme iz lingvističke bosnistike*, Institut za bosanski jezik i književnost u Tuzli, Tuzla.

Palić, Ismail (2015), *Rasprave iz sintakse i semantike*, Bosansko filološko društvo, Sarajevo.

Piper, Predrag, Ivana Antonić, Vladislava Ružić, Sreto Tanasić, Ljudmila Popović, Branko Tošović (2005), *Sintaksa savremenoga srpskog jezika. Prosta rečenica. Prilozi gramatici srpskog jezika*, Beograd.

Piper, Predrag, Milivoj Alanović, Slobodan Pavlović, Ivana Antonić, Marina Nikolić, Dojčil Vojvodić, Ljudmila Popović, Sreto Tanasić, Biljana Marić (2005), *Sintaksa složene rečenice u savremenom srpskom jeziku*, Beograd.

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL BOS 662		Naziv predmeta: Sintaksa i semantika padeža	
Ciklus: treći	Godina: prva	Semestar: prvi	Broj ECTS bodova: 10
Status: izborni predmet		Ukupan broj sati: 4 Opcionalno razraditi distribuciju sati po tipu: 30+30 Predavanja – 2 Seminari – 2	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduvjet za upis:	---		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Detaljnije upoznavanje s morfološkim, sintaksičko-semantičkim i pragmatičkim svojstvima padežnoga sistema u bosanskome jeziku, naročito kroz pojedinačne monografije o padežima u bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, te upoznavanje s najnovijim tumačenjima jezgrenih padežnih značenja i vrstama padežnih i prijedložno-padežnih konstrukcija i njihovom funkcioniranju, potom sa semantičkim tipologizacijama pojedinih padeža u bosanskome jeziku i relaciji prema sintaksičko-semantičkim svojstvima padeža u određenim slavenskim jezicima.		
Tematske jedinice:	Studenti će se upoznati sa sljedećim sadržajima: <u>Predavanja</u> Padeži kao morfološka, sintaksička, semantička i pragmatička kategorija. Nezavisni padeži: nominativ i vokativ. Zavisni padeži: genitiv, dativ, akuzativ, instrumental i lokativ. Sintaksičke, semantičke i pragmatičke interferencije unutar padežnoga sistema: nominativ – dativ; nominativ – akuzativ; nominativ – instrumental; genitiv – dativ; genitiv – akuzativ; dativ – lokativ, dativ – instrumental. Jezgrena padežna značenja i vrste padežnih i prijedložno-padežnih konstrukcija. <u>Seminar</u> Priprema i pismena elaboracija odabranih tema iz literature te njihovo javno prezentiranje. Organiziranje i vođenje radionica.		
Ishodi učenja:	Znanje: usvajanje znanja o morfološkim, sintaksičko-semantičkim i pragmatičkim svojstvima padežnoga sistema u		

	<p>bosanskome jeziku i upoznavanje s najnovijim interpretacijama gramatičkih kategorija u okviru kognitivnolingvističkih istraživanja.</p> <p>Vještine: usvajanje znanja iz navedenoga predmeta osposobljava studente za vlastito promišljanje o gramatičkim kategorijama, naročito o padežnom sistemu i procesima kategorizacije, kao jednim od temeljnih kognitivnih procesa, te za semantičke interpretacije jezičkih jedinica i uočavanje i definiranje određenih zakonomjernosti pri izvođenju i sistematizaciji naučnih zaključaka.</p> <p>Kompetencije: uspješno samostalno djelovanje u lingvističkim naučnoistraživačkim projektima, osobito u oblasti gramatičkih interpretacija određenih jezičkih jedinica. Na temelju stečenih istraživačkih kompetencija studenti se osposobljavaju za komparativno sagledavanje različitih pristupa u analizi gramatičkih kategorija i njihovoj primjeni u praksi, za poznavanje istraživačkih postupaka u lingvistici i inovativnih pristupa u istraživanju različitih gramatičkih tema, naročito onih koje se tiču padežne problematike.</p>
Metode izvođenja nastave:	Predavanja sa prezentacijama, istraživački radovi, diskusija, seminari i radionice.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none">1. Prisustvo na nastavi – 10% (5%+5%)2. Pismeni ili usmeni ispit – 40%3. Seminarski rad – 50%
Literatura:	<ol style="list-style-type: none">1. Feleško, K., <i>Značenja i sintaksa srpskohrvatskog genitiva</i>, Beograd, 1995.2. Palić, I., <i>Genitiv, prostor i prostorne slike (leksikon prijedloga)</i>, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2016.3. Palić, I., <i>Dativ u bosanskome jeziku</i>, Sarajevo, 2010.4. Gortan-Premk, D., <i>Akuzativne sintagme bez predloga u srpskohrvatskom jeziku</i>, Beograd, Institut za srpskohrvatski jezik, 1971.5. Arsenijević, N., "Akuzativ s predlogom u savremenom srpskom jeziku (I)", <i>Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku</i>, XLVI/1, Novi Sad, 2003, 107–263.6. Arsenijević, N., "Akuzativ s predlogom u savremenom srpskom jeziku (II)", <i>Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku</i>, XLVI/2, Novi Sad, 2003, 53–216.7. Arsenijević, N., <i>Padeži pravog objekta u standardnom srpskom jeziku</i>, Novi Sad, Filozofski fakultet, 2012.8. Ivić, M., <i>Značenja srpskohrvatskog instrumentala i njihov razvoj (sintaksičko-semantička studija)</i>, Beograd, Institut za srpski jezik, 1954.

9. Omerović, M., *Instrumental s prijedlozima u bosanskome jeziku*, Sarajevo, Institut za jezik, 2018.
10. Brač, I., *Instrumental u hrvatskom jeziku*, Zagreb, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 2018.
11. Batistić, T., *Lokativ u savremenom srpskohrvatskom književnom jeziku*, Beograd, Institut za srpskohrvatski jezik, 1972.
12. Belaj, B., Tanacković Faletar, G., *Kognitivna gramatika hrvatskoga jezika: Knjiga prva: Imenska sintagma i sintaksa padeža*, Zagreb, Disput, 2014.
13. *Sintaksa padeža: Zbornik radova znanstvenoga skupa s međunarodnim sudjelovanjem „Drugi hrvatski sintaktički dani“*, ur. M. Birtić, D. Brozović Rončević, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje i Filozofski fakultet Osijek, Zagreb, 2010.
14. Janda, L. A. (1993), *A Geography of Case Semantics: The Czech Dative and the Russian Instrumental*, Berlin – New York, Mouton de Gruyter
15. Piper, P. (2001), *Jezik i prostor*, (drugo, dop. izdanje), Biblioteka XX vek, Beograd
16. Piper, P., I. Antonić, V. Ružić, S. Tanasić, Lj. Popović, B. Tošović (2005), *Sintaksa savremenoga srpskog jezika. Prosta rečenica*, ur. M. Ivić, Beograd, Institut za srpski jezik, Beogradska knjiga, Matica srpska
17. Silić, J., I. Pranjković (2007), *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*, Zagreb, Školska knjiga
18. Šarić, Lj. (2008), *Spatial Concepts in Slavic, A Cognitive Linguistic Study of Prepositions and Cases*, Wiesbaden, Harrassowitz Verlag
20. Richardson, K. (2007), *Case and Aspect in Slavic*, New York, Oxford University Press

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL BOS 632	Naziv predmeta: Jezik alhamijado literature		
Ciklus: treći	Godina: prva	Semestar: drugi	Broj ECTS bodova: 10
Status: izborni predmet	Ukupan broj sati: 4 Opcionalno razraditi distribuciju sati po tipu: 30 + 30 Predavanja: 2 Seminar: 2		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduvjet za upis:	Nema.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta jeste da studente na konkretnom materijalu upozna s tzv. alhamijado literaturom, prvenstveno u domenu praćenja razvoja arebičkog grafijskog sistema te razvoja jezičkog izraza ovoga bosanskog predstandardnog idioma. Cilj je pokazati multiperpsektivnost u istraživanjima alhamijado tekstova.		
Tematske jedinice:	<u>Predavanja</u> Na predavanjima se govori o konkretnim i teorijskim okvirima razumijevanja razvoja jezičkog izraza ove literature u kontekstu historijskog dinamizma promjena. Posebna pažnja bit će usmjerena na smještanje alhamijado stvaralaštva u okvire specifične književnojezičke koine kao specifičnog oblika predstandardnog idioma koji se realizira u veoma raznorodnom sistemu žanrova i vrsta od poezije i proze do leksikografije, naučnih tekstova i periodike. <u>Seminar</u> Na seminaru će se dati konkretni materijali iz prvorazrednih bosanskih arebičkih izvora (uz upotrebu adekvatnih izvora transliteracije) na kojima će se dokazivati neki problemi vezani za razumijevanje jezika alhamijado tradicije predstandardnog perioda.		
Ishodi učenja:	Znanje: studenti će biti upoznati s relevantnom literaturom koja se bavi različitim aspektima alhamijado literature; usvojit će osnovna znanja iz oblasti alhamijado literature u njezinoj raznovrsnosti. Vještine: studenti se samostalno koriste relevantnom literaturom; posjeduju sposobnost raspravljanja i argumentiranja o pojedinim pitanjima iz domena alhamijado literature; osposobljeni su provoditi naučna istraživanja u oblasti alhamijado literature. Kompetencije: studenti kritički čitaju naučnu literaturu; primjenjuju stečena znanja na konkretnim alhamijado tekstovima; provode samostalna naučna istraživanja alhamijado tekstova.		

<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Predavanja s pripremljenim prezentacijama na odgovarajućem materijalu tj. izvorima; istraživački radovi, debatiranje, diskusije, seminari i radionice.</p>																
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene⁹:</p>	<p>Rad studenata prati se kontinuirano i dodjeljuju se bodovi za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra te na završnom ispitu nakon završetka semestra, i to prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="501 640 1430 882"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost na seminaru</td> <td>60</td> <td>60 %</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni pismeni / usmeni ispit</td> <td>40</td> <td>40 %</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost na seminaru	60	60 %	3.	Završni pismeni / usmeni ispit	40	40 %	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)														
1.	Aktivnost na seminaru	60	60 %														
3.	Završni pismeni / usmeni ispit	40	40 %														
Ukupno: 100 bodova			100%														
<p>Literatura¹⁰:</p>	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hevai Uskufi, Muhamed (2012): <i>Bosansko-turski rječnik</i>, urednici: Ahmet Kasumović i Svein Mönesland, V.B.Z. d.o.o Sarajevo i Općina Tuzla 2. Kadrić, Adnan (2018): <i>Kontrastivna metoda u opisu bosanskog i turskog jezika u Bosni u 19. st.: Bilingualna gramatika Bosanski turski učitelj Ibrahima Berbića</i>, Univerzitet u Sarajevu: Orijentalni institut (Edicija Posebna izdanja LIV) i Institut za jezik (Edicija Radovi XXI), Sarajevo 3. Kadrić, Adnan (2008): "Prilog konceptualnoj leksikografiji u Bosni u osmanskom periodu (1463–1878)", <i>Zbornik radova Pedagoškog fakulteta u Zenici</i> 6 (6), 213–228. 4. Kalajdzija, Alen (2019): <i>Predstandardni idiom bosanske alhamijado literature</i>, Institut za jezik Univerziteta u Sarajevu, Edicija Radovi, knjiga 24, Sarajevo 5. Nametak, Abdurahman (1981): <i>Hrestomatija alhamijado književnosti</i>, Svjetlost, Sarajevo <p>Dodatna:</p> <p>Pojedinačni naučni radovi posvećeni alhamijado literaturi (po izboru u dogovoru s nastavnikom)</p>																

⁹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

¹⁰ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st. 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL BOS 633	Naziv predmeta: Jezik usmene bošnjačke književnosti		
Ciklus: treći	Godina: prva	Semestar: drugi	Broj ECTS bodova: 10
Status: izborni predmet	Ukupan broj sati: 4 Opcionalno razraditi distribuciju sati po tipu: 30 + 30 Predavanja: 2 Seminar: 2		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduvjet za upis:	Nema.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta jeste da se opiše jezički razvoj i utjecaj usmenoga poetskog stvaralaštva kao posebnog oblika predstandardnog idioma koji se na najneposredniji način ulijeva u tokove standardizacije bosanskog jezika u 19. st., shodno procesima standardizacije južnoslavenskih jezika navedeog perioda. Također, cilj je pokazati kako se bosanskohercegovačka i bošnjačka usmena jezička tradicija ulijevala u procese srpkohrvatske standardizacije, iako joj nije bio priznat status posebnog književnojezičkog subjektiviteta te razumjeti kako se najvažnija interdijalektska i književnojezička nadogradnja predstavljala kroz novoštokavsku folklornu koine, koja se u južnoslavenskim okvirima transponirala neposredno u standard, pri čemu je udio bošnjačke usmene tradicije bio je izuzetno značajan u širim južnoslavenskim okvirima.		
Tematske jedinice:	8. Terminološko i pojmovno razumijevanje novoštokavske folklorne koine 9. Usmena poetska formula u gradnji gramatičkog sistema folklorne koine 10. Jezički izraz epske bošnjačke tradicije u odnosu na razvoj novoštokavske folklorne koine i usmene poetske formule 11. Jezički izraz sevdalinke u odnosu na razvoj novoštokavske folklorne koine i usmene poetske formule 12. Jezički izraz bošnjačke balade u odnosu na razvoj novoštokavske folklorne koine i usmene poetske formule 13. Odnos jezika usmene bošnjačke književnosti prema drugim literarnim tradicijama usmene provenijencije 14. Odnos jezika usmene bošnjačke književnosti prema drugim literarnim tradicijama bosanskoga jezika iz osmanskog i austrougarskog vremena		
Ishodi učenja:	Znanje: Usvajanje novih saznanja u jednoj oblasti historije bosanskog književnog jezika, posmatrano u kontekstu teorije predstandardnih idioma i razumijevanja novoštokavske folklorne koine i usmene poetske formule u formiranju načela standardizacije. Vještine: Na osnovu stečenih znanja studenti će moći samostalno izgrađivati svoju vlastitu percepciju u važnosti razumijevanja usmenoga bošnjačkog poetskog stvaralaštva u procesima standardizacije bosanskog jezika, te njezina uključivanja u srpskohrvatske standardološke procese na njezinu početku, te će		

	<p>moći dalje razvijati i prepoznavati probleme koje će sami otkrivati i dovoditi u vezu s obzirom na stečena znanja iz vremena razumijevanja neposrednog stvaranog standarda.</p> <p>Kompetencije: Studenti će biti u stanju samostalno donositi naučne zaključke vezano za obradu nastavnih jedinica te će moći to svoje znanje primijeniti ne samo u daljem prijenosu znanja, nego i u domenu primjene naučnih teorija na vlastita istraživanja, primjenjujući odgovarajuću metodologiju, komparirajući je s ostalim segmentima istraživanja i znanja do kojih su došli kroz predmet. Studenti će ovladati metodama analize tekstova usmene poetske provenijencije te će ih, svrstavajući ih u određene metodološke okvire i teorije, dalje razumijevati i teorijski i praktično dovoditi u vezu s drugim tekstovima predstandardnog doba.</p>																				
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Predavanja s pripremljenim prezentacijama na odgovarajućem materijalu tj. izvorima; istraživački radovi, debatiranje, diskusije, seminari i radionice.</p>																				
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹¹:</p>	<p>Rad studenata prati se kontinuirano i dodjeljuju se bodovi za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra te na završnom ispitu nakon završetka semestra, i to prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="510 1041 1436 1310"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost na nastavi</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost na seminaru</td> <td>40</td> <td>40 %</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni pismeni / usmeni ispit</td> <td>50</td> <td>50 %</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost na nastavi	10	10%	1.	Aktivnost na seminaru	40	40 %	3.	Završni pismeni / usmeni ispit	50	50 %	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Aktivnost na nastavi	10	10%																		
1.	Aktivnost na seminaru	40	40 %																		
3.	Završni pismeni / usmeni ispit	50	50 %																		
Ukupno: 100 bodova			100%																		
<p>Literatura¹²:</p>	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brozović, Dalibor: <i>Standardni jezik</i>, Matica hrvatska, Zagreb, 1970. 2. Buturović, Đenana: <i>Studija o Hörmannovoj zbirci muslimanski narodnih pjesama</i>, Svjetlost, Sarajevo, 1976. 3. Jahić, Dževad: „Jezički izvori sevdalinke“, <i>Odjek</i>, Sarajevo, 1988. 4. Kuna, Herta: „Jezik bosanskohercegovačke muslimanske narodne poezije u odnosu prema standardnom jeziku“, <i>Književni jezik</i>, VII/3, Sarajevo, 1978 5. Nakaš, Lejla: „Jezički izraz usmenog stvaralaštva Bošnjaka“, <i>Jezik u Bosni i Hercegovini</i>, urednik Svein Monnesland, Institut za jezik u Sarajevu i Institut za istočnoevropske i orijentalne studije u Oslu, Sarajevo, 2005. <p>Dodatna:</p>																				

¹¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

¹² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 3 od 3

1. Jahić, Dževad: „Uloga bosanskog jezika u procesima srpskohrvatske standardizacije“, *Pregled*, br. 2, Sarajevo, 1987.
2. Kalajdžija, Alen: „Utjecaj usmene poetske formule na jezički izraz sevdalinke“, *Godišnjak BZK Preporod*, Sarajevo, 2010.

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL BOS 651	Naziv predmeta: Dijalekatska baza književnoga bosanskog jezika		
Ciklus: treći	Godina: prva	Semestar: drugi	Broj ECTS bodova: 10
Status: izborni predmet	Ukupan broj sati: 4 Opcionalno razraditi distribuciju sati po tipu: 30+30 Predavanja – 2 Seminari – 2		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduvjet za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj je predmeta upoznavanje s dijalekatskom bazom književnoga bosanskog jezika od predmigracionog perioda do savremenog stanja i značajnijim dijalekatskim osobinama u književnom jeziku različitih epoha u Bosni i Hercegovini.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<u>Predavanja</u> Dijalekt, dijalekatska baza, organski i neorganski idiomi, standardni i književni jezik. Pitanje predmigracionog mozaika dijalekata, zapadna i istočna štokavština, pitanje dijalekatskog supstrata u predmigracionom periodu, pitanje rasprostiranja čakavskog narječja. Novoštokavske jezičke inovacije, migracije i formiranje novog dijalekatskog mozaika. Kriteriji podjele bosanskohercegovačkih govora na dijalekte, „južno narječje“ kao dijalekatska baza književnog jezika. Dijalekatske osobine u književnom jeziku različitih epoha u Bosni i Hercegovini, dijalektizmi – vrste i funkcija u jeziku književnih djela. <u>Seminar</u> Priprema, pismena elaboracija i javno prezentiranje odabranih tema o dijalekatskoj bazi književnog jezika i dijalekatskim osobinama u jeziku bosanskohercegovačkih pisaca različitih epoha. Organiziranje i vođenje radionica.		
Ishodi učenja:	Znanje: Nakon uspješno završenog predmeta student će moći opisati i analizirati dijalekatsku bazu književnoga bosanskog jezika od predmigracionog perioda do savremenog stanja, razlikovati dijalekatske osobine u književnom jeziku različitih epoha u Bosni i Hercegovini te definirati termine značajne za dijalekatsku bazu.		

	<p>Vještine: Student će stečena znanja moći primijeniti u praksi – izradi kvestionara, bilježenju jezičkih pojava u organskim idiomima, crtanju dijalektoloških karata i bilježenju izoglosa različitih pojava te izradi dijalektoloških atlasa.</p> <p>Kompetencije: Nakon završenog predmeta student će biti sposoban za različite analize i sinteze iz tematike obuhvaćene predavanjima i seminarima te za samostalni i timski rad u oblasti dijalektoloških istraživanja.</p>																
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora, metoda objašnjavanja, metoda pokazivanja, heuristička metoda – kombinirane s različitim oblicima rada</p>																
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹³:</p>	<p>Rad studenata prati se kontinuirano i dodjeljuju se bodovi za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra te na završnom ispitu nakon završetka semestra, i to prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="507 922 1439 1214"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost na seminaru</td> <td>60</td> <td>60%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni pismeni ispit</td> <td>40</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost na seminaru	60	60%	3.	Završni pismeni ispit	40	40%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)														
1.	Aktivnost na seminaru	60	60%														
3.	Završni pismeni ispit	40	40%														
Ukupno: 100 bodova			100%														
<p>Literatura¹⁴:</p>	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Belić, Aleksandar (1999): "O značaju zapadnog štokavskog govora za istoriju srpskohrvatskog jezika", <i>Istorija jezika</i>, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, (Izabrana dela Aleksandra Belića, t. 7), Beograd 2. <i>Bosanskohercegovački dijalektološki zbornici</i> (I-IX), Institut za jezik, Sarajevo 3. Brozović, Dalibor (1961-1962), "O jednom problemu naše historijske dijalektologije. Stara ikavsko-jekavska granica", <i>Zbornik za filologiju i lingvistiku</i>, IV-V, Novi Sad 4. Brozović, Dalibor (1963), "O rekonstrukciji predmigracionog mozaika hrvatskosrpskih dijalekata", <i>Filologija</i>, Zagreb 5. Brozović, Dalibor (1970): <i>Standardni jezik</i>, Matica hrvatska, Zagreb 6. Brozović, Dalibor (1973), "O predmigracionom mozaiku hrvatskosrpskih dijalekata na području SR Bosne i Hercegovine", <i>Radovi III</i>, Muzej grada Zenice, Zenica 7. Brozović, Dalibor, Pavle Ivić (1988), <i>Jezik, srpskohrvatski/hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski</i>, Jugoslavenski leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Zagreb 																

¹³ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

¹⁴ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

8. Bulić, Refik (2003), "Pitanje ikavskog supstrata u govorima tuzlanskoga kraja", *Književni jezik*, Institut za jezik u Sarajevu, Sarajevo
9. Bulić, Refik (2009), *Iz bosanske dijalektologije*, PrintCom, Tuzla
10. Bulić, Refik (2012), „Ekavsko-jekavski govori u Bosni i Hercegovini“, *Bosanskohercegovački slavistički kongres I, Zbornik radova, Lingvistika*, knjiga, Slavistički komitet, Sarajevo
11. Bulić, Refik (2013), *Ekavsko-jekavski govori tešanjско-maglajskog kraja*, Centar za obrazovanje i kulturu, Tešanj
12. Halilović, Senahid (1991), *Bosanski jezik*, Biblioteka "Ključanin", Sarajevo (str. 75–78)
13. Ivić, Pavle (1961–1962), "Prilog rekonstrukciji predmigracione dijalekatske slike srpskohrvatske jezičke oblasti", *Zbornik za filologiju i lingvistiku*, IV–V, Novi Sad
14. Ivić, Pavle (1994): *Srpskohrvatski dijalekti. Njihova struktura i razvoj*, Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, Novi Sad
15. Jahić, Dževad (1991), *Jezik bosanskih Muslimana*, Biblioteka "Ključanin", Sarajevo
16. Jurić-Kappel, Jagoda (2005): „Književni jezik u srednjovjekovnoj Bosni“, *Jezik u Bosni i Hercegovini*, Institut za jezik u Sarajevu i Institut za istočnoevropske i orijentalne studije, Oslo, Sarajevo
17. Jurić-Kappel, Jagoda (2008), „O dijalekatskim temeljima srednjovjekovne bosanske pismenosti“, *Slovo*, sv. 56–57, Zagreb.
18. Kuna, Herta (1990): „Bosanskohercegovačka franjevačka koine XVII i XVIII vijeka i njena dijalekatska baza“, *Književni jezik*, god. 19, br. 3, Institut za jezik, Sarajevo
19. Kuna, Herta (2008): *Srednjovjekovna bosanska književnost*, Međunarodni Forum Bosnae, Sarajevo
20. Nakaš, Lejla (2010), *Jezik i grafija krajišničkih pisama*, Slavistički komitet, Biblioteka *Bosnistika*, Sarajevo
21. Peco, Asim (1989), „Povelja Kulina bana u svjetlosti štokavskih govora XII i XIII vijeka“, *Osamsto godina Povelje bosanskog bana Kulina*, ANUBiH, Sarajevo
22. Peco, Asim (1990), *Književni jezik i narodni govori*, Prva književna komuna, Mostar
23. Petrović, Dragoljub (1970), „Prilog poznavanju muslimanskih govora zapadne Bosne“, *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, knj. XIII/1, Novi Sad
24. Vuković, Jovan (1963), „Bosanski i hercegovački ijekavski govorni tipovi (u svetlu raščlanjivanja ijekavskog narečja)“, *Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu*, Etnologija, n.s., sv. XVIII, Sarajevo
25. Radovi o dijalekatskim osobinama u jeziku bosanskohercegovačkih pisaca

Dopunska:

Izbor literature o štokavskom narečju.

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL BOS 663		Naziv predmeta: Leksikologija i frazeologija bosanskoga jezika	
Ciklus: treći	Godina: prva	Semestar: drugi	Broj ECTS bodova: 10
Status: izborni predmet		Ukupan broj sati: 4 Opcionalno razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja: 2 Seminar: 2	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<u>Predavanja</u> Osnovni cilj ovoga kolegija jest da se studentima/icama na doktorskim studijama pruži uvid u leksičko i frazeološko bogatstvo bosanskog jezika. U skladu sa stručnim profilom polaznika ovoga kolegija, studenti/ce se obavještavaju o osnovnim pojmovima leksikologije i frazeologije kao naučnih disciplina, a zatim se ta saznanja primjenjuju prilikom analize upotrebnih odlika leksičke i frazeološke mase. Radi cjelovitijeg uvida u analiziranu problematiku, studentima/icama se skreće pažnja i na njene sociolingvističke implikacije, tj. na činjenicu da promjene u društvu imaju veliki utjecaj na promjene u leksici, kako bosanskog jezika tako i svakog drugog jezika. <u>Seminar</u> Priprema i pismena elaboracija odabranih tema iz literature te njihovo javno prezentiranje. Organiziranje i vođenje radionica.		
Tematske jedinice:	Osnovni pojmovi i određenje leksikologije Leksikološke discipline sa visokim stepenom autonomije Tvorba riječi. Frazeologija. Etimologija. Onomastika. Terminologija. Termin i leksema. Opći leksikon i njegov razvoj Upotrebne odlike leksičke mase Upotreba leksike kao psihička, socijalna, ontološka i vremenska činjenica. Odnos sistema i upotrebe. Različite sheme i modeli upotrebnog raslojavanja. Raslojavanje leksike zavisno od konteksta. Standardna i nestandardna leksika. Raslojavanje standardne i nemarkirane leksike. Upotrebne odlike leksičke mase Raslojavanje nestandardne leksike. Opća nestandardna leksika. Teritorijalno markirane lekseme. Funkcionalno markirane lekseme. Upotrebne odlike leksičke mase Raslojavanje leksike nezavisno od konteksta. Leksika obilježena a. po spolu b. po stavu govornika c. po čistoći. Leksemska valentnost riječi i njeno rekreiranje. Leksika stranog porijekla u bosanskom, hrvatskom, srpskom jeziku		

	Arhaizmi i neologizmi Žargonizmi Tabu riječi i eufemizmi Hipokoristici i pejorativi Frazeologija Problemi definiranja osnovne jedinice. Podjela frazema. Poredbene frazeme. Leksika orijentalnog porijekla u frazemama bosanskog jezika.
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti/ice će biti upoznati sa osnovnim pojmovima leksikologije i frazeologije kao naučnih disciplina i upotrebnim odlikama leksičke mase, a naročito s leksičkim bogatstvom bosanskog jezika. Vještine: Studenti će moći stečena znanja primijeniti na analizu stručnih tekstova. Kompetencije: Studenti će moći kompetentno govoriti o leksici i frazemama bosanskog jezika i vršiti poređenja radi utvrđivanja sličnosti i razlika.
Metode izvođenja nastave:	Monološka metoda; predavački (reproduktivni) vid monološke metode; dijaloška metoda; komparativna metoda; analitičkosintetička metoda.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹⁵:	Usmeni ispit na kraju semestra (100 bodova) (100%)
Literatura¹⁶:	<ol style="list-style-type: none">1. Halilović, Senahid; Tanović, Ilijas; Šehović, Amela (2009) <i>Govor grada Sarajeva i razgovorni bosanski jezik</i>, Slavistički komitet, Sarajevo.2. Haverić, Đenita; Šehović, Amela (2017) <i>Riječi perzijskog porijekla u bosanskom jeziku</i>, Institut za jezik, Sarajevo.3. Muhvić-Dimanovski, Vesna (2005) <i>Neologizmi: problemi teorije i primjene</i>, Zavod za lingvistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.4. Šehović, Amela; Haverić, Đenita (2017) <i>Leksika orijentalnog porijekla u frazemama bosanskog jezika</i>, Filozofski fakultet, Sarajevo (elektronsko izdanje, dostupno na: http://www.ff-izdavastvo.ba/Knjige/.aspx, 269 str.)5. Tanović, Ilijas (2000) <i>Frazeologija bosanskoga jezika</i>, Dom štampe, Zenica.

¹⁵ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

¹⁶ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL BOS 664	Naziv predmeta: Sintaksa i pragmasemantika složenih struktura		
Ciklus: treći	Godina: prva	Semestar: drugi	Broj ECTS bodova: 10
Status: izborni predmet	Ukupan broj sati: 4 Opcionalno razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja: 2 Seminar: 2		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduvjet za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje s najvažnijim pitanjima koja se tiču gramatičke, semantičke i pragmatičke strukture složene rečenice i diskursa. Nastoji se osvijestiti čvrsta sprega sintakse, semantike i pragmatike kad su posrijedi složene strukture.		
Tematske jedinice:	Pojam složenih struktura: sintaksički i pragmasemantički aspekt njihova proučavanja. Pragmatičko-semantička relacija i tip složene gramatičke strukture (složene rečenice i diskursa). Rečenica prema složenoj rečenici. Složena rečenica prema diskursu. Kordinacija prema subordinaciji. Sindetizam prema asindetizmu. Antepozicija prema postpoziciji u složenoj rečenici i diskursu. Interpolacija (parenteza) u složenoj rečenici i diskursu. Dislokacija u složenoj rečenici i diskursu. Foričnost u složenoj rečenici i diskursu. Koneksija u složenoj rečenici i diskursu. Tematizacija u složenoj rečenici i diskursu. Fokalizacija u složenoj rečenici i diskursu. Diskursne oznake. Empatija i složene strukture.		
Ishodi učenja:	Znanje: doktorandi poznaju propisanu relevantnu literaturu; upoznati su s najvažnijim pojmovima i pojavama iz oblasti sintakse i pragmasemantike složenih struktura; znaju glavne teorijsko-metodološke pristupe u opisu i tumačenju pojava koje se tiču složenih struktura; posjeduju znanja o sintaksi i pragmasemantici složenih struktura u bosanskom jeziku. Vještine: doktorandi su osposobljeni teorijski i kritički promišljati pojmove i pojave iz oblasti sintakse i pragmasemantike složenih struktura; primijeniti		

	<p>usvojena znanja u naučnim istraživanjima bosanskoga jezika i služiti se primjereno odabranom lingvističkom metodom.</p> <p>Kompetencije: doktorandi samostalno elaboriraju najvažnije pojmove i pojave u oblasti sintakse i pragmasemantike složenih struktura; analiziraju i tumače pitanja iz oblasti sintakse i semantike složenih rečenica i diskursa u bosanskom jeziku; samostalno provode bosnistička istraživanja u oblasti sintakse i pragmasemantike složenih rečenica i diskursa; prosuđuju i ocjenjuju bosnističke radove iz oblasti složenih struktura.</p>																
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Nastava iz ovog predmeta izvodi se u obliku predavanja i seminara. Predavanja se izvode kombiniranim nastavnim metodama usmenog izlaganja i dijaloga.</p> <p>U okviru seminara pripremaju se i prezentiraju odabrani članci ili poglavlja iz šire literature o kojima se kritički i argumentirano raspravlja. Također se provode tematski usmjerena istraživanja uz primjenu odabrane lingvističke metode.</p> <p>U nastavi se koriste sva dostupna audiovizualna nastavna pomagala.</p>																
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹⁷:</p>	<p>Rad doktoranada prati se kontinuirano i dodjeljuju se bodovi za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra te na završnom ispitu nakon završetka semestra, i to prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="510 1108 1444 1344"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost na seminaru</td> <td>60</td> <td>60%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni pismeni ispit</td> <td>40</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost na seminaru	60	60%	3.	Završni pismeni ispit	40	40%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)														
1.	Aktivnost na seminaru	60	60%														
3.	Završni pismeni ispit	40	40%														
Ukupno: 100 bodova			100%														
<p>Literatura¹⁸:</p>	<ol style="list-style-type: none"> Palić, Ismail (2019), <i>Gramatika, semantika i pragmatika rečenice</i>, Sarajevo: Institut za jezik Piper, Predrag i dr. (2018), <i>Sintaksa složene rečenice u savremenom srpskom jeziku</i>, Novi Sad: Matica srpska; Beograd: Institut za srpski jezik SANU Palić, Ismail (ur.) (2018), <i>Sarajevski filološki susreti 4: Zbornik radova (knj. 1)</i>, Sarajevo: Bosansko filološko društvo Palić, Ismail (2015), <i>Rasprave iz sintakse i semantike</i>, Sarajevo: Bosansko filološko društvo Halliday, Michael i Christian Matthiessen (2014), <i>An Introduction to Functional Grammar</i>, London: Routledge 																

¹⁷ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

¹⁸ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

6. Visapaa, L. i dr. (ur.) (2014), *Contexts of Subordination*, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company
7. Fabricius-Hansen, C. i W. Ramm (ur.) (2008), *'Subordination' versus 'Coordination' in Sentence and Text: A cross-linguistic perspective*, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company
8. Dehe, N. I Y. Kavalova (2007), *Parentheticals*, Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company
9. Cristofaro, Sonia (2003), *Subordination*, Oxford: Oxford University Press
10. Pranjković, Ivo (2002), *Hrvatska skladnja: Rasprave iz sintakse hrvatskoga standardnog jezika (drugo, izmijenjeno izdanje)*, Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada
11. Kovačević, Miloš (1998), *Sintaksa složene rečenice u srpskom jeziku*, Beograd: Raška škola
12. Kuno, Susumu (1987), *Functional Syntax: Anaphora, Discourse and Empathy*, Chicago, IL, US: University of Chicago Press.
13. Haiman, John (ur.) (1983), *Iconicity in Syntax: Proceedings of a Symposium on Iconicity in Syntax*, Stanford, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL BOS 691	Naziv predmeta: Literarna pragmatika		
Ciklus: treći	Godina: prva	Semestar: drugi	Broj ECTS bodova: 10
Status: izborni predmet	Ukupan broj sati: 4 Opcionalno razraditi distribuciju sati po tipu: 30+30 Predavanja: 2 Seminar: 2		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduvjet za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenta s literarnom pragmatikom i pragmatistikom te pripremanje kandidata za vlastita literarnopragmatička i pragmatistička istraživanja.		
Tematske jedinice:	<u>Predavanja</u> Odnos autora i konzumenta teksta. Upravljanje glasovima u književnom tekstu. Odnos između izbora koji su mogući u jeziku i izbora koji autor ili likovi u djelu zaista načine. Funkcioniranje deiktičkih sredstava u tekstu. Primjena načela saradnje i drugih pragmatičkih načela u tekstu. Učtiva upotreba jezika u govoru književnih likova. Performativni učinci pojedinih književnih žanrova (kasida, mevlud, komedija...) Zastupljenost različitih tipova govornih činova u djelima. <u>Seminari</u> Na časovima seminara studenti će imati izlaganja o odabranim temama koje su opisane u literaturi i predstavljati rezultate vlastitih istraživanja.		
Ishodi učenja:	Znanje: Nakon uspješno završenog predmeta student će moći kompetentno analizirati, opisivati i objašnjavati različita literarnopragmatička i pragmatistička pitanja. Vještine: Nakon uspješno završenog predmeta student će moći širiti stečeno znanje i primjenjivati ga u praksi. Kompetencije: Nakon uspješno završenog predmeta student će moći sam uočavati neistražene i zanimljive literarnopragmatičke i pragmatističke pojave, opisivati ih i teorijski objašnjavati.		

<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Nastava se izvodi u obliku predavanja i seminara. Predavanja se izvode kombiniranim nastavnim metodama usmenog izlaganja i dijaloga uz upotrebu multimedijalnih sredstava. Na časovima seminara studenti prezentiraju rezultate vlastitih manjih istraživanja ili analiziraju rezultate tuđih istraživanja predstavljenih u široj literaturi. U navedenim oblicima nastave kombiniraju se metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora, metoda objašnjavanja, metoda pokazivanja. U nastavi se koriste različita multimedijalna sredstva.</p>																
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹⁹:</p>	<p>Rad studenata prati se kontinuirano i dodjeljuju se bodovi za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra te na završnom ispitu nakon završetka semestra, i to prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="501 817 1426 1008"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost na seminaru</td> <td>60</td> <td>60%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni pismeni ispit</td> <td>40</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost na seminaru	60	60%	3.	Završni pismeni ispit	40	40%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)														
1.	Aktivnost na seminaru	60	60%														
3.	Završni pismeni ispit	40	40%														
Ukupno: 100 bodova			100%														
<p>Literatura²⁰:</p>	<p>Obavezna</p> <p>Badurina, Lada (2016), "Zaustavi me ako si već čuo: O pragmatici vica", <i>Sarajevski filološki susreti III, Zbornik radova (knjiga I)</i>, 150–166.</p> <p>Bakšić, Sabina, Alena Čatović (2019), <i>Književna baština Bosne i Hercegovine na osmanskome turskom jeziku: Pragmatička dimenzija</i>, Orijentalni institut Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.</p> <p>Bulić, Halid (2017), "Upotreba deiktičkih riječi <i>taj, ta, to</i> u nekim djelima Alije Isakovića", <i>Alija Isaković i bosanski jezik: Zbornik radova</i>, Institut za jezik Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 263–279.</p> <p>Bulić, Halid (2017), "Upravljanje glasovima u <i>Mevludu Mirze Safvet-bega Bašagića</i>", <i>Slavica Lodziensia</i> 1, 77–93.</p> <p>Bulić, Halid (2018), <i>Pragmatički aspekti romana Ponornica Skendera Kulenovića</i>, Institut za bosanski jezik i književnost u Tuzli, Tuzla.</p> <p>Chapman, Siobhan, Billy Clark (eds) (2014), <i>Pragmatic Literary Stylistics</i>, Palgrave Macmillan.</p> <p>Mey, Jacob L. (1999), <i>When Voices Clash: A Study in Literary Pragmatics</i>, Mouton de Gruyter, Berlin, New York.</p>																

¹⁹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

²⁰ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 3 od 3

Ryznar, Anera (2018), "Pragmastilistika lirske pjesme (Ivan Slamnig: Kad mi svega bude dosta)", *Fluminensia* 30/2, 253–268.

Sell, Roger D. (ed.) (1991), *Literary Pragmatics*, Routledge, London.

Šehović, Amela (2012), *Jezik u bosanskohercegovačkim dramama*, Institut za jezik Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.

Dopunska

Bakšić, Sabina, Halid Bulić (2019), *Pragmatika*, Bookline, Sarajevo.

Eco, Umberto (2005), *Šest šetnji pripovjednim šumama*, Algoritam, Zagreb.

Hickey, Leo (ed.) (1998), *The Pragmatics of Translation*, Multilingual Matters Ltd, Clevedon, Philadelphia, Toronto, Sydney, Johannesburg.

Katnić-Bakaršić, Marina (2013), *Stilistika dramskog diskursa*, drugo, izmijenjeno i dopunjeno izdanje, University Press, Sarajevo.

Marot Kiš, Danijela, Nikolina Palašić (2013), "Performativni identiteti u *Čudnovatim zgodama šegrta Hlapića*", u: Berislav Majhut, Smiljana Narančić Kovač, Sanja Lovrić Kralj (ur.), *Od čudnovatog do čudesnog: 100 godina Čudnovatih zgoda šegrta Hlapića*, Slavonski Brod.

Van Dijk, Teun A. (ed) (1976), *Pragmatics of Language and Literature*, North Holland Publishing Company, Amsterdam, Oxford.

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 4

Šifra predmeta: FIL BOS 692		Naziv predmeta: Analiza diskursa	
Ciklus: treći	Godina: prva	Semestar: drugi	Broj ECTS bodova: 10
Status: izborni predmet		Ukupan broj sati: 4 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: 30+30 Predavanja: 2 Seminari: 2	
Odgovorni nastavnik:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduvjet za upis:	---		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Termin <i>diskurs</i> širok je, često različito i teško samjerljivo definiran konstrukt, a sama <i>analiza diskursa</i> (kao 'jedan od mogućih pristupa jeziku') izrazito multidisciplinarno područje istraživanja, metodološko-tematski heterogeno: tu se prepliću različiti analitički pristupi i u obzir uzimaju teorijska stajališta drugih disciplina (retorike, sociologije, psihologije, pragmatike, antropologije, studija kulture, semiotike), pa ovaj predmet postavlja kao svoj osnovni cilj - uz upoznavanje s relevantnim pojmovima vezanima za analizu diskursa - upoznavanje s interdisciplinarno koncipiranom analizom diskursa (akadenskog, političkog, reklamnog, diskursa medija), osposobljavanje za njihovu lingvističku analizu te pripremu za kritičku analizu diskursa.</p> <p>Kako ne postoje 'neutralni' diskursi (kad govorimo ili pišemo, nužno vršimo izbor određenog sistema značenja i vrijednosti u okviru kojih se izražavamo), mi izborom koji nam stoji na raspolaganju određujemo i svoj identitet, vlastitu poziciju u odnosu na postojeće diskurse odnosno sisteme vrijednosti. Upoznavanje s principima organizacije diskursa, analiza uloge konteksta i društveno-kulturnih faktora različitih vrsta postavljaju se kao važan cilj predmeta.</p> <p>Istraživanje govornog jezika (upravni/nepravni govor, deiktički elementi <i>discourse markers</i>, registri, stilovi itd.), analiza njegovog utjecaja na strukturu samog diskursa i odražavanje društvene (socijalne) interakcije - također se postavljaju kao cilj predmeta.</p>		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama)	Studenti će se upoznati sa sljedećim sadržajima: <u>Predavanja</u>		

<p>se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</p>	<ul style="list-style-type: none">- Teorijski temelji na kojima se razvila interdisciplinarna perspektiva proučavanja jezika (<i>analiza diskursa</i>).- Zaokret prema društvenoj funkciji jezika (dvodijelna struktura znaka i konvencionalna veza njegovog izraza i sadržaja, kultura kao sustav znakova, <i>la langue</i> i <i>la parole</i>, <i>language in use</i>, od strukture jezika ka funkciji, 'prakse' i konteksti).- Od analize diskursa i tekstne lingvistike ka kritičkoj lingvistici i kritičkoj analizi diskursa.- Diskurs i tekst.- Diskurs – vid društvene prakse.- Jezik u središtu proučavanja društvenih fenomena. Istraživanje nejednakosti i izražavanje moći koji se 'legaliziraju kroz diskurs'.- Tipovi diskursa.- Pisani diskurs. Načela kohezije i koherentnosti.- Modeli analize (pisanog) diskursa. <p><u>Seminar</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Priprema i pismena elaboracija odabranih tema iz literature te njihovo javno prezentiranje.- Organiziranje i vođenje radionica.
<p>Ishodi učenja:</p>	<p><u>Znanje:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- usvajanje znanja o diskursa u lingvistici (unazad nekoliko desetljeća), o razlici/sličnostima između termina diskurs i tekst; upoznavanje s najnovijim interpretacijama društvene uloge jezika u okviru interdisciplinarnih istraživanja (saradnja sa sociologijom, semiotikom, psihologijom, antropologijom). <p><u>Vještine:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- usvajanje znanja iz navedenoga predmeta osposobljava studente za vlastito promišljanje o važnosti 'upotrebe jezika', o mogućnostima primjene i društvenoj koristi proizašoj iz lingvističkog djelovanja ili izražavanja brojnih društvenih fenomena; prepoznavanje važnih fenomena koji se legaliziraju kroz jezik (moć, manipulacija, diskriminacija). <p><u>Kompetencije:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- uspješno samostalno djelovanje u lingvističkim naučnoistraživačkim projektima, osobito u oblasti lingvističkih interpretacija diskursa. Na temelju

	<p>stečenih istraživačkih kompetencija studenti se osposobljavaju za širu i kompletniju interpretaciju odnosa jezika i brojnih društvenih fenomena savremenoga svijeta (ne samo kroz formalnogramatičku analizu), za prepoznavanje učinka moći i ideologije na diskurs, ali i učinaka diskursa na pojedinca i društvo (društvene identitete, društvene odnose, u krajnjem – na sistem znanja i vrednovanja u društvu) uz moguće kritičko pozicioniranje, kritički odnos prema društvenim fenomenima (jeziku mržnje, rasizmu i dr. vidovima diskriminacije koji se utkvaju u jezik).</p>
Metode izvođenja nastave:	Predavanja sa prezentacijama, istraživački radovi, diskusija, seminari i radionice.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none">1. Prisustvo na nastavi – 10% (5%+5%)2. Završni pismeni ili usmeni ispit – 40%3. Seminarski rad – 50%
Literatura:	<p>Osnovna:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Beaugrande, R. de / Dressler, D. W. (2010): <i>Uvod u lingvistiku teksta</i>. Zagreb: Disput2. Foucault, M. (1994): Poredak diskursa. U: M. Foucault, <i>Znanje i moć</i>. Zagreb: Globus3. Schrod, R. (2007): Tekstna lingvistika. U: <i>Uvod u lingvistiku</i>, II. prošireno izdanje, prir. Z. Glovacki-Bernardi. Zagreb: Školska knjiga, str. 263-2774. van Dijk, T. A. (2006): <i>Ideologija – Multidisciplinarn pristup</i>. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga5. Wodak, R., Meyer, M. (ur.) (2001/2009): <i>Methods of Critical Discourse Analysis</i>. London: Sage Publications <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Bourdieu, P. (1992): <i>Što znači govoriti</i>. Zagreb: Naprijed2. Brown, G., Yule, G. (1983): <i>Discourse Analysis</i>. London: C.U.P.; Fairclough, N. (2001): <i>Language and Power</i>. London: Longman3. Glovacki-Bernardi, Z. (2004): <i>O tekstu</i>, 2. izd. Zagreb: Školska knjiga4. Mills, S. (2002): <i>Discourse</i>. Routledge. Oaks – New Delhi

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 4 od 4

5. Velčić, M. (1987): *Uvod u lingvistiku teksta*. Zagreb: Školska knjiga
6. Kovačević, M. (2002): Diskursnoteorijski i diskursnoanalitički okvir stilistike. U: *Važno je imati stila*. Zbornik. Urednik K. Bagić. Zagreb: Disput, str. 117-128
7. *Analiza diskursa: teorije i metode*. Naučna monografija, ur. Slavica Perović, Podgorica: Institut za strane jezika, 2014, str. 259. str.

Izbor studija i članaka ovisno o pojedinoj temi i specifičnim interesima studenata.

9. Supervizija i mentorstvo

Vijeće studija svakom doktorandu dodjeljuje supervizora pri upisu na studij. Supervizor je nastavnik koji sudjeluje u izvođenju studija i potencijalni je mentor kandidatu. Supervizor usmjerava i prati rad doktoranda do imenovanja mentora i o tome pismeno izvještava Vijeće studija nakon prve godine studija, odnosno do imenovanja mentora.

Mentor može biti nastavnik u zvanju redovnog profesora, vanrednog profesora ili profesora emeritusa, ili u zvanju naučnog savjetnika ili višeg naučnog saradnika u oblasti lingvističke bosnistike. Mentor mora imati najmanje pet radova objavljenih u časopisima koje prate relevantne međunarodne baze podataka, od čega najmanje tri u posljednjih pet godina. Svi spomenuti radovi moraju biti iz naučne oblasti iz koje je doktorska disertacija kandidata. Mentor pomaže doktorandu pri izboru metoda naučnoistraživačkog rada, izboru literature, pripremi strukture rada i daje mu smjerenice i savjete tokom izrade rada. Mentor jedanput godišnje podnosi izvještaj Vijeću studija o radu doktoranda.

10. Prijavljivanje, izrada i odbrana doktorske disertacije

Prijavljivanje, izrada i odbrana doktorske obavljaju se u skladu s važećim pravilima studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu (doktorski studij), uključujući sve propisane postupke i faze od prijave projekta ili teme do odbrane doktorske disertacije.

Doktorska disertacija mora biti rezultat samostalnoga naučnog istraživanja koje doprinosi novim naučnim spoznajama i donosi nove naučne rezultate. Doktorska disertacija mora imati najmanje 200, a najviše 350 stranica (tj. od 360.000 do 630.000 kompjuterskih znakova).

Doktorand u toku drugog semestra studija bira tematsku oblast istraživanja i zajedno sa supervizorom definira užu oblast i temu doktorske disertacije.

Početak trećeg semestra studija doktorand prijavljuje projekt doktorske disertacije.

U toku četvrtog semestra doktorand pristupa odbrani projekta doktorske disertacije.

Do kraja šestog semestra doktorand, nakon pribavljenoga pozitivnog mišljenja mentora, prijavljuje radnu verziju doktorske disertacije.

Doktorand predstavlja radnu verziju doktorske disertacije pred komisijom. Primjedbe članova komisije doktorand je dužan ugraditi u korigiranu radnu verziju doktorske disertacije.

Nakon usvojenoga izvještaja komisije o ocjeni doktorske disertacije i prihvatanja prijedloga doktorske disertacije od Senata Univerziteta u Sarajevu doktorand priprema i dostavlja konačnu verziju doktorske disertacije, uz najmanje jedan naučni rad objavljen u časopisima koje prate relevantne međunarodne baze naučnih podataka.

Ako Vijeće Fakulteta vrati prijedlog doktorske disertacije na dopunu ili izmjenu, a doktorand u roku od šest mjeseci od dana prijema obavještenja o takvoj odluci ne postupi prema primjedbama i sugestijama i ne dostavi dopunjenu radnu verziju doktorske disertacije, smatrat će se da je odustao od studija. Ako Vijeće Fakulteta odbije radnu verziju doktorske disertacije, kandidat gubi status doktoranda, a radna verzija doktorske

disertacije registrira se kao odbijena. Odbijenu radnu verziju doktorske disertacije doktorand ne može ponovo prijaviti.

11. Naučno zvanje nakon okončanja studija

Nakon ispunjenja svih studijskih obaveza, uspješno okončanoga studija i odbrane doktorske disertacije doktorandi stječu naučno zvanje: *doktor lingvističkih nauka – bosnist*.

Naučno zvanje naznačeno je u diplomi doktora nauka, uz koju se izdaje i dodatak.

12. Posebne napomene

Sva pitanja koja nisu regulirana ovim dokumentom rješavaju se u skladu s važećim pravilima studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu (doktorski studij).